

ԲԱԶՄԱՎԵՊ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱՆԱՍՏՐՈՒԿԱՆ - ԳԻՏՈՒԿԱՆ - ԲՈՐՅՈՒԿԱՆ

ՈՅՀ-ՈՅՀ

ՀԱՆԴԻ

ԱԱ

Ա. ՂԱԶԱՐ

1924

ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ԹԻՒ 2

ԲԱՆԱՍՏՐՈՒԿԱՆ

ԵԽՍԵՐԻՈՍԻ ԵՄԵՍԱՑԻՈՅ

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՐԱԾՈՅ

(յանուն Կիւրդի Աղեքսանդրացւոյ)

(Ժար. տիս Բազմավէպ 1924 էջ 3)

ԼԻԲԵՌԱՆՈՑԻՆ գտած Շղթաներէն զատ՝ դեռ երեք հեղինակաւոր հրատարակութիւններ իրենց թոյն բնագրով մեր խնդիրը հաստատելու կու զան. մին Պէտն. Մոնփորոն, Hexaplorum Originis զայս
supersunt, etc. (Հատ Ա. էջ, 16. 21, 22, 26, 33, 120. Բարեկ 1713). Գրեթէ նոյն բաները առաջ կը բերէ և Յով. Քրիստ. Վոլֆ. իւր Առեծոդա Graeca Sacra et profana կոչուած զրբին մէջ (Հատ. Գ. էջ 146 և այն. Համպուրկ 1723):

Հմուտ հայրախօսն Միհնյը իւր ընդարձակածաւալ Հայրախօսութիւնց Յունական բաժնին 22 հատորի առաջին մասին մէջ էջ 463, ի մի հաւաքած է այս Յոյն Շղթաներու պատառիկները:

Անուանի գիտնականը այդ սրինակներուն վրան հիմուուծ՝ կը համարի և կը հաստատէ թէ Եւսեբիոս աւելի Երրայական բնագիրը մեկնած է քան Եօթանասնիցը. գէթ Եօթանասնից բնազրին չափ գործածած է զայն. Սակայն տեսանց վերեւ թէ ուրան օրինակներով բացայաց կը հաստատուէր Եւսեբիոսի Երրայեցերէն չգիտնալը:

Մեր ունեցած ամրողջական օրինակը յայտնի կը ցուցնէ թէ իւր գործածած Աստուածաշունչը Աղեքսանդրեան օրինակն էր, առջեւն ունենալով Ասորական թեշիթթոյի թարգմանութիւնը, և անտարակոյն Երրայական այլ մեկնութիւններ, զոր որ. Փիլոնը, զորս ստէպ խորհրդի կը կոչէ:

Յաջորդ անգամերուն առիթ պիտի ունենամ անդրադառնալու Եւսեբիոսի զոր-

ծածած Որինակին վրայ և հայկական
թարգմանութեան և թարգմանչին վրայ,
ջանալով զիրջնական կերպով լուծել իւլն-
ուիոր:

Այս անգամ կը բաւականանամ շարել
ԲԱԶՈՒԿԱՎԵՐԻ էջերուն վրայ մեր կարծեաց
հիմական ճշմարտութիւնը ապացուցանող
եղած բազմաթիւ փաստերը:

Ատորեւ կը զնեմ Մոնֆոքոնի գուած
թունական Շղթաները՝ հանդիրձ հայկա-
կան բնագրով։

q. — 1887. b. 5.

ԿՐԻՑԵԴԱ

Εἰσερχοντας ἐπίσκηπτος

"Οτι δε Εβραιος καλ ε
Σύρος καλ ε Σύμμαχο, πα-
ρά ρ' ητη δει γενεαλογει-
καν ιντοδειγματος θνεκεν
επ αυτον τον Αδάμ γέγ-
ραπται αλ γηγην τον Σιγί-
ο Εβραιος ρ' προστι-
θησι δε αυτα εις ιντο-
λοιπον ζωης τον Αδάμ

ହୁକ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ରୀନୀ ଓ ପ୍ରମାଣି
ରୂପ ଓ ପ୍ରମାଣରୁ ଏ ଅତିଷ୍ଠାନ
କାଳୀ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୁଦ୍ରାଖାଲୀରେ
ଅନ୍ତରୁ ଏ ଗ୍ରହଣକ ଅନ୍ତରୁଥିଲୁ
ହୁକ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ରୀନୀ ଏ ଅନ୍ତରୁ
ହୁକ ଅର୍ପନକ ପ୍ରକାଶ ତେ । ପ୍ରାଚୀ
ଯାମ କ୍ରିକ୍ରିପ୍ରାଚୀ ଏ କ୍ରିମାନ୍ତ
ମୁଦ୍ରା କ୍ରି କ୍ରି ମୁଦ୍ରା ପ୍ରକାଶିତ
ହୁକ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ରୀନୀ ସାମରିତ
କ୍ରିକ୍ରିପ୍ରାଚୀ ଏ କ୍ରିମାନ୍ତ
ମୁଦ୍ରା କ୍ରି କ୍ରି ମୁଦ୍ରା ପ୍ରକାଶିତ
ହୁକ ଶ୍ରୀରାଜଶ୍ରୀନୀ

L. — Өңнөг. 8. 6.

ԿՐԵԱԿ

"Eggles de tlc angry

Ἐθρατος δὲ τις φησιν,
διτι οὐ λέγει· Πηγὴ δὲ ἀνέ-
βαινεν ἐκ τῆς γῆς ἀλλὰ
τι εἰσὼν ἀχύλως οὐτίσσεος
συνεπόντος παχυτάτου·
οὐ τὴν ἀνάδοσιν ἀπὸ τῆς
γῆς γίνεσθαι ἔφη, καὶ
καλύπτειν τὸ πρόσωπον.
εἰτε δὲ ἀπὸ τῆς νοτίδος
φησιν, εἰτε θεοῦ σίκονο-
μοντος ἐγίνετο, οὐκ ἔχω
λέγεντα.

Βιώσει ἡρμηνείη τοῦ ω-
ντοῦ μακρὰν τὸ αὐτῆρις ἐπιστή-
μενορικόν, οὐτὶ φήμενος
τοῦ μηδὲ Καρπαθιανοῦ καὶ
οὐτοῦ, οὐ μηρῷ επιστήμῃ
τὸ φέρειντον, αγωγὴντον ἢ
αυτῷ· βέτε διαδέκτης φέρειν
ἡρμηνή· εως γέτε καὶ τὸ μη-
νιανοπέδειον μακροῦ, ή βέτε
τοι παντοπέδειον μηδὲν
αυτῷ· οὐδὲν γενεθλιαῖς φέ-
ρεται.

卷二十一

468

Ի ԵՐԵՆԻ ԽՈԹԱԿՈՒՆՑԻ ԷՊԱԿԵԼՈՎ Հ ՄԵՐ
ԹԱՐԳՄԱՆՆ ՀԱՍՏՈՒԹԻՒ ՊՈՆԻ. ԽԱԿ ԵՐ-
ՐԱՅԵԿԻՆ. ԵՇ ՊԼԱՇՄԱ ԴԻՇ ԿԱԲԾՈԱ. ԱՄՈՐ
ՄԱՍԻՆ ԽՐԱԿԵՐՈՒ ԱՐԴՎԵԽԻ Կ'ՐԱԵ.

Einführung in die Erwachsenenbildung

ԿԻՒՐՈՒՂԵՐԻ զառա-
ջըն երբեմ զՊԵՄՆ ասէ,
ու այս զերկիորդն փոխա-
նակ Խնճմանց ասելոյ, որո-
պէս թէ ըսկան իմ շա-
րութիւն ի մանկութենէ,
ասէ, և պայմանի մինչ տայ-
նոց քանին, թէ առեղութ
արփի մարդուն միտք ի շա-
րուն ի մանկութենէ իրգու-

Р.—
Б.—
Библ. №. 26.

W H B C H 2

Ergänzung zur 'Einführung'

b. = 15 μ m, dθ = 23.

1-2-3-4

Explanation of the 'Eulerian'

Ταῦτα ἀκούσας, ὅτι Διός
αἱ οὐ κατεστραφῆσται
διὸ φασὶ τινες, ὅτι οἱ
κατεστράψαν οἱ εἰπόντες
Σηγόνη, ἀλλὰ κατεπόθεσ-
σαν διὸ καὶ Βαλά ἀκλήγη-
θη ὁ ἐρμηνευόντας. Καὶ
ταῦτα ἀκούσας· «Ἄλλαχοι
δε τῇ Γραφῇ Ζώγορα κα-
λεῖ· δὲ Σέρβος Ζαρα-
καὶ Βαλά· καὶ τούτα

Ա Արդու Բանտացակ չը-
կրծանել ի մեռ հրեշտա-
կին վասն Դպիտայ, զոր
այլուր Գիրք Զորորաց Կո-
չն, և Ասորին Մասր, և
երբեմն Բաղզա, այսինքն
Ընդույթ, վասն այսպիսի
ինչ երաց իգ մարդկի բա-
րագին Ենկողման, և ոչ
եթէ յայնցան, բանզի պարտ
էր առաջան ատահ մասն

1. Տես Նոյնը համառօտ նախորդ վկայութեանց գործառապելնեան մէջ.

συναγωνίζεται τὸ τολμῆ-
σαι τοιοῦτο τάξ θυγατέ-
ρας τοῦ Λώτου, ὃς μηδενὸς
μηδὲ ἐκ Σηγγωρ περιλειψε-
θέντος· οὐ γάρ ἂν τὰ
έκεισαν ἔσωγεν δ. Λότ.

Այս կտորներէս զրեթէ չնշյն տարրե-
րութեամբ Թէ՛ղոդրոս Տարսոնեցին ևս յա-
ռաջ կը բերէ իր հատակոտրոններուն մէջ
յանուն իւսեթեայ, սակայն Եղթաներուն
միջնորդ բնազգին աւելի մօտ ըլլալով և
աւելի կատարեալ՝ զանց կ'ընեմ զանոնց
ալ նշանակել:

2. — Ի Ղետականէն. ԺԱ.

Εὐσεβίου τῆς Ἐπιστηγῆς

զարդում կատարել առգութեամբ զ ա բ շ է լի
համարեք, կամ թէ վասն
կարի ինչ յաղթանշամու-
թեան և եր զոր վասն չա-
րհասութեան, և զար զոր
վասն զմեակա ուտելոյ Եւ
արդ զոր վասն կանխակա-
լութեան ատեայր սպարու-
թիւն՝ ոչ զարդոցին ու
ընդու:

Մոնփրոնի և Վոլֆի գտած Շղթաներէն զատ՝ զեռ նոր վերջերս երեւան ելաւ Սինա Լերան Ա. կտարինէ վանքին ձեռագրաց մէջ մի այլ ուրիշ Յոն Հարց

Եղթայից հաւաքածոյ մը, յորում՝ ի մեծ
ուրախոթիւն մեզ կը գտնուին՝ Ա. կիւրդի
անուամբ եկած մեր այս մեկնութենէն
զանազան կտորներ, մեր յառաջ թերած
Եղթաներէն տարրեր, յանուն Եւսեբիոսի
իշմացւոյն:

Ենթ. ԺԴ. 18.

Εὐαγγέλιον τῆς Ἐμβασης

"Οτι η Σαλείμ, ης ην
βασιλεὺς δ Ἐλέχισεδάκ,
οὗτος Ἱερουσαλήμ ήν οὗτος
 η Σαλείμ, Ρω-
 παντοπ ἐτού Στεγειθηκέ κι
 η Αρτεμίων, Φηρο γιατο

1. Այս բաղդատութեանս այդշան տարբերութիւնը բարգմանութեանց հետևանք է. հիմնական զարափարը կայ համարժեանք մէջ Ունանի վերջին մասը Հայը չունի. Ե կարծես հայկական վերջառարթիւնն աւելի յարած է մէկի հմատաչի՞ քան Յայուշ Հայուշ մէ ինու առաջ է բաց Յունարքին աւելի ընկած կարգով է:

Συχέμι, ή Γραφή ἐλέγχεις· πανίδια, η ρωνήρη ή μακριά φροντίς γάρ αὐτήν είναι ἀν της Κοιλαδί ένα Συχέμι είς τὸ Πεδίον τοῦ βασιλέως. πανίδια, η ρωνήρη ή μακριά φροντίς γάρ αὐτήν είναι ἀν της Κοιλαδί ένα Συχέμι είς τὸ Πεδίον τοῦ βασιλέως.

Ներու այս ցանք գլիթէ բառացի նմանութեամբ անշուշտ բոլորովին համոզուեցաւ, թէ մեկնութիւնս կաերիսախն է և ոչ Ակարովին:

Ենադոցի ժթ. 21-22 համարի մեկ-
ութիւնն ևս հոս կայ, սակայն նոյն ըլլա-
լով մեր ի Մոնֆորտնէ յառաջ բերած
շղթաներուն Ե մասին հետ՝ աւելորդ կը-
համարիմ կրկնել:

Աւապէնարի մի այլ կտոր ևս յառաջ կը
բերէ Եղնն. ԺԹ. 38 համարի իրը մեկ-
նութիւն. սակայն հայ օրինակի որ կար-
գաւ կանոնաւոր առաջ կ'երթայ՝ այդ
համարին մեկնութիւնը չունի. գէթ ևս
չկրցայ գտնել. կ'երեկի թէ Յոյն Շղթան
ուրիշ հեղինակի զործ մը դիւրին կերպով
Եւսերիսոսի անուամբ կնքած է: Ահա այն
պատառիկ՝ զոր յառաջ կը բերէ.

Ιενητ. Δθ. 88. — Οι Ἀμμωνῖται καὶ
οἱ ἀπὸ τῆς Ἀραβίας ἐκράτησαν τὰ μέρη
Φιλαδέλφειας ἥτις Ἀμμὸν καλεῖται παρὰ
τῶν ἔγχωρίων.

Դեռ մէկ երկու պատապիկներ ևս իր մենաւթենէն կան առջևս իրենց բնազրին մէջ, սակայն շատ համառու քաղուած ըլլալով ցուցակէն՝ և արդէն առաւելօքն մէջ թբրած ըլլալով փաստերու անբաւ բազմութիւն մը՝ զանց կ'ընեմ, մի միայն հոս նշանակելով ուրիշ կարևոր հատուած մ'ևս Ալսպէնսքի Շղթաներէն, հանդերձ հայ թարգմանութեամբ, իւր քաղզատական յայտնի նմանութեան և ինչ ինչ տարրերութեան համար:

Εὐσεβίου τῆς Ἐμισσηγός

ԿՐԵԱԿ

Եւնդ. Խ. 2. «ԴՐ
ԶՃՆԸՆ. ԳՈ ԸՆԴ ԵՐԱՆԸՔ
Խ-ՄՈՎԿԻ» Եւսերիս ասոր
մասին կ'ըսէ, թէ «Օ 'Ել-
լիդ օքնութեօք էրմիղեն-
ւու ծ յա՛ր 'Եթրաօ ուռ
ծ Ենօց աշտ լեցւ ուն
ձնք ծը ու գետունուն...»

(Եար. տես բազմ. 1924 էջ 6)

Զահարմահալում հայ զիւղացիները կերակոր ուստում են օրևայ ժամերին և օրը հինգ անշամին առաջաւեան, ժամը 9^½-10, կէսօրին, ժամը վեցին, և երեկոյեան Ապաւուեան նախաճաշը կոչում են «Անշաղալող», որ սովորաբար ստում են հայ ու պահիր, հում սեր, քաթայ.